

Μύθοι

MYTHS

VS

FACTS

πραγματικότητες

Μύθος #1

Οι δράσεις ενεργού πολίτη γίνονται εις βάρος της διδακτέας ύλης και για αυτόν τον λόγο επιλέγονται 'δευτερεύοντα' μαθήματα.

Αν κρίνουμε από την προτεραιότητα που δίνει αυτή τη στιγμή η ΕΕ και η UNESCO στην αειφορία, τα λεγόμενα ως 'δευτερεύοντα' μαθήματα αφού σηκώνουν το βάρος της ενεργού πολιτειότητας γίνονται πρωτεύοντα. Η επιλογή των γνωστικών αντικειμένων έγινε με κριτήριο το βαθμό στον οποίο δίνουν ευκαιρίες για δράσεις στο πλαίσιο των νέων προγραμμάτων σπουδών. Είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό το γεγονός ότι φιλόλογοι, φυσικοί και εκπαιδευτικοί και άλλων ειδικοτήτων επιθυμούν να υλοποιήσουν δράσεις ενεργού πολίτη στο πλαίσιο των γνωστικών τους αντικειμένων.

Μύθος #2

Οι δράσεις ενεργού πολίτη μπορεί να καλλιεργούν δεξιότητες, στάσεις και αντιλήψεις, αλλά γίνονται εις βάρος της γνώσης. Η γνώση και το γνωστικό περιεχόμενο υποβιβάζονται.

Ο διχασμός γνωστικού περιεχομένου και διαδικασίας μάθησης (content vs process) έχει προ πολλού ξεπεραστεί. Τις τελευταίες δεκαετίες η ειδική διδακτική των γνωστικών αντικειμένων έχει δείξει ότι γνωστικό περιεχόμενο και διδακτική προσέγγιση αποτελούν ένα αχώριστο, συν εξελισσόμενο δίδυμο. Δεν μπορεί να γίνει αξιόλογη δράση αν δεν προηγηθεί έρευνα. Όσο πιο καλή διερεύνηση γίνει τόσο πιο οργανωμένη, στοχευμένη και αποτελεσματική θα είναι η δράση. Η δράση για την αειφορία είναι η κατεξοχήν βιωματική και αυθεντική μάθηση, είναι τρόπος μαθήματος, είναι το 'μεγαλύτερο' και πιο δύσκολο μάθημα στον κόσμο όπως υποστηρίζει και η UNESCO.

Μύθος #3

Με τις δράσεις ενεργού πολίτη η περιβαλλοντική εκπαίδευση υποβαθμίζεται και αποπροσανατολίζεται η εκπαίδευση για την κλιματική αλλαγή.

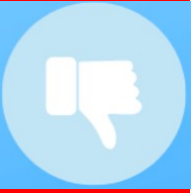

Το πρό(σ)ταγμα της ΕΕ, της UNESCO, των ευρωπαϊκών, ερευνητικών προγραμμάτων στα οποία συμμετέχουμε, συνασπισμών όπως η Σύμπραξη για την Πράσινη Εκπαίδευση, της σύγχρονης βιβλιογραφίας και αρθρογραφίας είναι ότι ο πολίτης καλείται – τώρα πλέον 5 χρόνια πριν τον στόχο της AGENDA 2030 - να γίνει: **‘agent of change’** με σκοπό την επίτευξη των 17 Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Μύθος #4

Οι δράσεις ενεργού πολίτη είναι ένα αφήγημα που αποσκοπεί να αντικαταστήσει τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων και τα εργαστήρια δεξιοτήτων και επειδή οι δράσεις δεν έχουν 'δικές τους' διδακτικές ώρες, όπως είχε η ευέλικτη ζώνη, θα 'ξεφουσκώσουν', θα 'ξεφτίσουν' και αργά ή γρήγορα θα γίνονται δήθεν δράσεις.

Μεγάλες καινοτομίες της εκπαίδευσής μας όπως η ευέλικτη ζώνη, η περιβαλλοντική εκπαίδευση, η αγωγή υγείας και ο πολιτισμός μέσα από τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων και σήμερα τα εργαστήρια δεξιοτήτων, σε μεγάλο βαθμό, εξαιρουμένων πολλών σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών, αποτέλεσαν και αποτελούν ένα 'παράλληλο σύμπαν' δίπλα στα προγράμματα σπουδών, μία εμβόλιμη προσθήκη στο αναλυτικό πρόγραμμα. Δέκα χρόνια μετά την υιοθέτηση των 17 Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης, σήμερα, η UNESCO κρίνει ότι μία τέτοια προσέγγιση δεν οδηγεί πουθενά, εκ του αποτελέσματος. Για αυτό σήμερα όλοι πια μιλάνε για Whole Institution Approach, **Whole School Approach**. Η απάντηση λοιπόν είναι ότι δεν μπαίνει εμβόλιμα η αειφορία μέσα στο βαρύ, φορτωμένο αναλυτικό πρόγραμμα, αλλά η εκπαίδευση εντάσσεται μέσα στην αειφορία. Αυτό σημαίνει ότι αλλάζει το περιεχόμενο και ο τρόπος διδασκαλίας των γνωστικών αντικειμένων.

Μύθος #5

Οι μαθητές ακολουθούν συγκεκριμένες οδηγίες/δραστηριότητες, χωρίς ουσιαστικό χώρο για πρωτοβουλία ή κριτικό αναστοχασμό πάνω στο γιατί τις κάνουμε και πώς αυτές συνδέονται με τη ζωή τους. [_ΠΗΓΗ: Alfavita](#)

...η πολιτειότητα αναφέρεται σε πολίτες που είναι ικανοί/ές να αξιολογήσουν διαφορετικές οπτικές, να διερευνήσουν στρατηγικές που μπορούν να φέρουν την αλλαγή, αναστοχαζόμενοι/ες σε θέματα της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας και των κοινωνικών ανισοτήτων, καθώς και στη δημοκρατική συμμετοχή. Από την οπτική του/της πολίτη εστιασμένου/ης στη δικαιοσύνη, οι εκπαιδευτικοί στοχεύουν να εμπλέξουν τους/τις μαθητές/τριες στη συζήτηση και εμπειριστατωμένη ανάλυση κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών θεμάτων. (Οδηγός Εκπαιδευτικού)

Μύθος #6

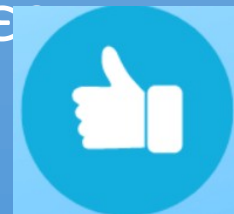
Στην εγκύκλιο γίνεται λόγος για ενεργό πολίτη, χωρίς όμως να αποσαφηνίζεται κριτικά τι σημαίνει «ενεργός πολίτης» στη σημερινή συγκυρία. Η κριτική παιδαγωγική τονίζει ότι κάθε όρος που χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση εμπεριέχει ιδεολογικές προεκτάσεις. Έτσι, υπάρχει ο κίνδυνος:

Να εκφυλιστεί σε ένα σύνολο τυπικών δραστηριοτήτων, χωρίς να μεταβάλλει τις σχέσεις εξουσίας και τις αντιλήψεις των μαθητών/τριών.

Να αποσυνδεθεί από τα «ζωντανά» προβλήματα της κάθε κοινωνίας/γειτονιάς και να γίνει μία ακόμα «βιτρίνα καινοτομίας».

...Ο διάλογος και η συνεργασία μεταξύ μαθητών/τριών στην τάξη συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης στην πολιτειότητα, διευκολύνοντας τη μάθηση αλλά, κυρίως, προτρέποντας τους/τις μαθητές/τριες να εφαρμόσουν την πολιτειότητα στην πράξη και να αποκτήσουν εμπειρία δημοκρατικής συμμετοχής.

...η ίδια η λογική των εν λόγω δράσεων αλλάζει την κουλτούρα της διδασκαλίας, από μια αποκλειστικά κουλτούρα μετάδοσης εξειδικευμένης ή εσωτερικής ακαδημαϊκής γνώσης, σε μια κουλτούρα ανάδειξης της χρήσης της γνώσης ως εργαλείου βιωματικής παρέμβασης για θετικές βελτιώσεις που περιλαμβάνει στοιχεία, όπως η επίλυση προβλήματος, η διαπραγμάτευση, η συνεργασία, η αλληλεπίδραση κ.λπ. (Οδηγός Εκπαιδευτικού:

<https://act.digitalschool.gov.gr/draseis-enischysis-energou-politeiotita>

Μύθος #7

...γιατί τέτοια πίεση για εφαρμογή φέτος και εν μέσω του σχολικού έτους.

Η υλοποίηση μίας δράσης φέτος:

- δίνει τη δυνατότητα στους/στις εκπαιδευτικούς να οικειοποιηθούν το νέο Πρόγραμμα Σπουδών, να δοκιμάσουν στην πράξη τον νέο τρόπο μαθήματος, να εντοπίσουν τι τους διευκολύνει και τι τους δυσκολεύει στην υλοποίηση ώστε να προγραμματίσουν αποτελεσματικά τις δράσεις της νέας σχολικής χρονιάς
- θα μας υποδείξει τις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών
- μας έχει ήδη υποδείξει ζητήματα που απαιτούν 'θεραπεία' ή περαιτέρω σχεδιασμό ώστε να υπάρχει η κατάλληλη προετοιμασία για υλοποίηση των δράσεων σε ετήσια βάση.

